

URTX

C

**REACIÓ I PATRIMONI
EN LA PRÀCTICA
DE LA PINTURA MURAL**

Josep Minguell

CREACIÓ I PATRIMONI

EN LA PRÀCTICA

DE LA PINTURA MURAL

Comunicació

Josep Minguell
Pintor

Habitualment, els estudis i debats sobre patrimoni són elaborats des del punt de vista de la història. En aquesta intervenció aportaré criteris derivats de l'experiència en la creació de patrimoni, nascuts de reflexions fetes a partir de la pràctica de la pintura mural.

L'IMPACTE DE LA PINTURA

Situats a Catalunya, podem observar que en l'últim període democràtic les actuacions sobre el patrimoni s'han centrat en la recuperació i conservació. La finalitat ha estat aprofundir en la identitat nacional, territorial i local. Aquestes actuacions, en molts casos, s'han fet sota la necessitat urgent i dramàtica d'evitar la destrucció o pèrdua del patrimoni.

En el nostre context cultural, marcat pel consum i l'esdeveniment, la pintura hi juga un paper efímer, limitat en uns circuits especialitzats i allunyat del compromís que suposa la funció de creació o formació de patrimoni.

El prestigi històric de la pintura es contradiu amb la poca incidència que té en l'àmbit social o de públic. Els criteris actuals d'especialització han fet de la pintura una pràctica tancada en ella mateixa.

La pintura ha desaparegut dels espais comunitaris públics o privats. La capacitat integradora de l'arquitectura (tant en la construcció com en l'urbanisme) desapareix en el segle actual, originant una definició unitària d'aquests espais per part de l'arquitecte.

Així, la pintura contemporània només circula en llocs especialitzats (galeries, museus) i esdevé un art controlat i desactivat, situat fora dels espais vitals i sotmès a un excessiu paternalisme institucional.

LA PINTURA MURAL: UNA OPCIÓ PERSONAL

En els últims anys he concentrat la meua activitat artística en la promoció i la pràctica de la pintura mural.

Aquesta pràctica que va ser fonamental en tota la història de la pintura, compta amb molts pocs adeptes en l'actualitat. Jo la segueixo per tradició familiar i perquè crec en les possibilitats que pot oferir en contrast amb la pintura "de cavallet" o pintura objecte:

<u>Pintura objecte</u>	<u>Pintura mural</u>
Treball al taller	Treball en el lloc
El quadre és objecte mòbil	La pintura és arquitectura
La creació parteix de l'artista	La creació parteix de l'encàrrec
Impacte efímer (exposicions)	Permanència en el temps
El protagonista és l'artista	El protagonista és el públic

Lluny del sentit romàntic de l'artista creador, el pintor muralista ha de seguir una altra actitud: viure l'espai arquitectònic, equilibrar la seva creació amb l'encàrrec, considerar la permanència de la seva obra en el lloc on l'ha creada i la possibilitat i responsabilitat que el seu treball formi part del patrimoni d'aquest lloc.

LA RECUPERACIÓ DEL PROCEDIMENT AL FRESC

M'agrada treballar amb el procediment al fresc. Aquesta tècnica mil·lenària em permet participar en la formació material del mur i la practico tant per la seva resistència i qualitats dels colors com per les seves transparències i opacitats.

**Procès de realització
dels frescos de la
Capella de
l'Espluga Calba,**
Estiu de 1996

Treballar el fresc exigeix treballar en fragments. Els preparo amb un lliscat de morter de calç i a continuació l'he de pintar utilitzant una gamma de pigments compatibles amb la calç. La meua tasca és limitada pel temps; només puc pintar durant les hores en què el morter preparat encara és fresc.

EL PROCÉS DE CREACIÓ.

En els dos darrers treballs d'intervenció pictòrica integral en edificis històrics (Església de Cellers i la Capella de l'Espluga Calba) he seguit un procés de treball semblant:

- Aprofundiment en la temàtica, en la tradició iconogràfica, i en el simbolisme.
- La interpretació de l'arquitectura (dimensió humana en el cas de Cellers i l'ordenació d'influència barroca en el cas de l'Espluga Calba).
- El diàleg obert amb la gent del poble (des de les primeres idees fins a la realització);
- La interpretació del lloc i del paisatge;
- La recuperació de l'espectador com a protagonista de la pintura; els murs com a projecció de la realitat que ens envolta.

La gestació d'un treball d'aquest tipus és llarga i suposa el gruix de treball més important. Dóna com a resultat una gran quantitat de dibuixos parcials i globals, maquetes tridimensionals, aproximacions a gran escala...La finalitat és aconseguir unes pautes de treball que em serveixin de base per a l'execució del fresc.

No m'agrada fer una ampliació mimètica d'una maqueta, prefereixo arriscar-me en la realització del fresc i així donar-li el màxim de vida pròpia.

La pràctica del fresc és un treball absorbent, pel fet de treballar en jornades (fragmentant la superfície de treball), et veus obligat a interpretar el troç que fas considerant la seva funció en el conjunt espacial dels murals. És un gran esforç mental el de treballar molt parcialment en una obra que ha de funcionar per la seva globalitat.

L'esforç físic i la duresa de les grans jornades, especialment la realització de les voltes, t'obliguen a l'entrega total (física i mental) al teu treball.

Finalment l'obra va agafant vida pròpia i el resultat serà efectiu en la mesura que formi part realment del patrimoni del lloc.